

Een apologie

Inleiding op de institutie

Jan Proos

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Artikel over Calvijns apologie tot de Franse koning Frans I. Calvijn betoogt dat de vervolgingen van de aanhangers van de nieuwe leer ongegrond zijn.
Bronvermelding	Proos, J.P. (2009) Een apologie, inleiding op de institutie. In: Aan de slag met Calvijn, Bronteksten op school - deel 1 (pp. 26) Gouda: Lectoraat Onderwijs & Identiteit
Thema *	Inspiratiebronnen
Gebruik **	Hoofd/hart
Plaatsingsdatum	2009
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Apologie, vervolging, nieuwe leer

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevenden*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

Tekst 1 Een apologie. Inleiding op de *Institutie*.

De eerste tekst is genomen uit het voorwoord op de *Institutie*. Dit voorwoord is een apologie tot de Franse koning Frans I. De Hervormingsgezinden hoopten dat deze Franse vorst de vervolgingen van de aanhangers van de nieuwe leer, zoals die onder andere door Luther was geformuleerd, zou kunnen tegengaan. Daarom betoogt Calvijn in de onderstaande tekst dat de vervolgingen elke grond missen.

Maar zoals we enerzijds niets van onszelf te verwachten hebben, zo mogen wij anderzijds alles van God verwachten en om geen andere reden wordt ons de ijdele roem ontnomen dan opdat wij zouden leren te roemen in de Heere. Wat moeten we nog meer zeggen? Neem, grootmachtige koning, onze zaak in al haar aspecten door en beschouw ons maar als mensen die nog erger zijn dan welke schurken ook, indien u niet tot de conclusie kunt komen dat het enige doel waarvoor wij ons inspannen en waarom wij met smaad overladen worden, is dat wij onze hoop op de levende God stellen. Want wij geloven dat dit het eeuwige leven is, dat wij de ene ware God kennen en Jezus Christus die Hij gezonden heeft. Omwille van deze hoop worden sommigen van ons in de boeien geslagen, anderen met roeden geselsd; sommigen worden de hele stad doorgevoerd om ze te laten bespotten, anderen worden verbannen; sommigen worden op zeer wrede wijze gemarteld, anderen weten daaraan te ontsnappen door te vluchten. Allen hebben wij te lijden van benarde omstandigheden; met gruwelijke vervloekingen worden wij verwenst, met laster gehegeld en op de meest onwaardige wijze behandeld. Bezie nu eens onze tegenstanders - ik bedoel de orde van de priesters, want op hun wil en wenk oefenen anderen hun vijandigheden tegen ons uit - en ga voor een ogenblik met mij na wat hen drijft bij wat zij doen. Zij vergunnen het zichzelf en anderen om niets af te weten van de ware religie, die in de Schriften overgeleverd is en waarover onder allen zekerheid zou moeten bestaan, om ze te veronachtzamen en om ze te verachten. Ze zijn van mening dat het niet zo belangrijk is wat ieder van God en van Christus weet of niet weet, als hij zich in zijn denken maar met een impliciet geloof - zoals zij zeggen - voegt naar het oordeel van de kerk. Ze raken er niet erg van onder de indruk als Gods eer wel eens in openlijke godslasteringen aangetast wordt, zolang iemand maar geen vinger uitsteekt naar het primaat van de apostolische stoel en het gezag van de heilige moederkerk.

Vragen:

1. Wat is volgens Calvijn de werkelijke reden dat de aanhangers van de leer van de Hervorming vervolgd worden?
2. Wat zou de reden zijn dat Calvijn een opsomming geeft van datgene wat deze Hervormingsgezinden overkomt?
3. Wat is het verwijt dat de priesters de aanhangers van de nieuwe leer maken?
4. Wat zou Calvijn bedoelen met een 'impliciet geloof'?
5. Zou zo'n apologie ook in deze tijd nog bruikbaar zijn? Wat zegt dat over het verschil tussen de tijd van Calvijn en onze tijd?